

rázna le róluk. Aztán az ajtóhoz nyúlt. A nehéz bronzalkotmány olajozott rúgóra járt és zajtalanul, könnyen engedett az apró kezeknek. — Jösztek, lelkeim — szólt ki és kinyúlt két gyermeke után.

Könyvet tartott a kezében a két leckemondáshoz előkészült gyermek. Mint két kis rigó: so-

ványan s aprón álltak itt, de szemük éretten s szomorúan nyílt hol anyjukra, hol Thurzóra.

— Mára nem tanulunk, lelkecskéim — mondta anyjuk. — Mára csak alszunk. Együtt mindhárom. Vetközni s feküdni... — s máris vezette őket a nyoszolya felé.

Thurzó meghajolt s kihátrált.



EGY NAPON, a nagy vidámság közepette megjelent az ajtóban egy báránybőrruhás férfi alakja. Jó csizmában és derékszíjjal testéhez szortított szürke ingben. Örömkiallásokkal fogadták. Az első pillanatban nem értettem meg, hogy ez Tolsztoj. Semmiféle jénypép, semmiféle festmény nem tudja visszaadni azt az élő arc kellett benyomást. Hogyan is lehetne vászonra vagy papírra rögzíteni Tolsztoj szemeit? Hol éles és átható, hol szelíd és derűs volt a tekintete. Amikor Tolsztoj valakit megnézett, mozdulatlanul, elgondolkodóvá vált. Behatolt a lelke mélyébe és jelszíni látszott minden jót vagy rosszat, amit ott talál. Szeme ezekben a pillanatokban szemöldöke mélyére húzódott, mint felhő mögé a nap. Amikor viszont gyermeken felelgetett a tréfálkozásokra, arcát bájos mosoly világította meg. Felviduló szeme előbukott vastag szemöldöke mögül és fényesen ragyogott. Mihelyt valaki mondott valamit, Tolsztoj járt elől a lelkesezésben. Fiatalosan közlékeny, beszédes lett és szemében a lángész szikrái ragyogtak. Ezen az estén, amikor először találkoztam vele, kedves, gyöngéd és nyugodt volt; barátságos és jóságos agastyán. Megjelenésekor a gyerekek felugrottak helyükről és köréje siettek. Valamennyit ismerte vezeté- és keresztnévén. Otthoni életüket firtatta kérdéseivel, amelyeket mi nem értettünk meg. Minket is bemutatott neki. Kezünket sokáig tartotta tenyerében és rajtunk nyugtatta tekintetét. Ugy éreztem, mintha golyó járt volna át. Ez a váratlan találkozás valósággal megdermesztett. Már nem is tudtam, mi történik bennem és körülöttem. Az ember nem is csodálkozhat ezen, ha tudja, mit jelentett a számunkra Leo Nikolajevics Tolsztoj.

Konstantin Sztaniszlavszki: Életem